

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_710
Předmět:	Český jazyk a literatura
Tematický okruh:	Česká a světová literatura 20. století
Autor, spoluautor:	Mgr. Jakub Stolička
Název DUMu:	Literatura po roce 1989 III
Pořadové číslo DUMu:	10
Stručná anotace:	Digitální učební materiál Literatura po roce 1989 III rozvíjí interpretační kompetence žáků. Žák formou interaktivních cvičení získává informace z textu či jiných médií, text na základě těchto informací interpretuje a debatuje o něm. Žák rozpozná charakteristické znaky uměleckého textu.
Ročník:	4.
Obor vzdělání:	65-42-M/02 Cestovní ruch
Metodický pokyn:	Žáci použijí první dva pracovní listy k třídění již nabytých poznatků. V posledních třech pracovních listech tyto poznatky zapojují v aktivní interpretaci textů, či jiných médií.
Výsledky vzdělávání:	Žák rozpozná charakteristické znaky uměleckého textu. Žák text interpretuje a debatuje o něm.
Vytvořeno dne:	3. 3. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Literatura po roce 1989

Jaroslav Rudiš

Nebe pod Berlínem

Fotografie: Michael Werner

Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jaroslav_Rudis.jpg

česká literatura

Literatura po roce 1989

Rudiš pracoval jako učitel, DJ, manažer punkové skupiny, hotelový portýr, tyto autobiografické prvky se však v jeho dílech vůbec neprojevují.

Jaroslav Rudiš se ve svých dílech soustředí především na téma česko-německého soužití.

Komiks Alois Nebel Jaroslav Rudiš i sám kreslil.

Princip nomádství, který využívá ve svých prózách, je cestou hlavní postavy do neznáma, sebehledáním.

PRAVDA

NEPRAVDA

Roztříd' vyjádření dle pravdivosti

česká literatura

Literatura po roce 1989

Alois Nebel

Grandhotel

Konec punku v Helsinkách

Nebe pod Berlínem

- Hlavní postavou je outsider, který nikdy nebyl s dívkou. Dívá se každý den na televizní předpověď počasí a čeká, až moderátorka udělá chybu, aby jí mohl napsat dopis. Za to dostane vždy jen její podepsanou fotku.
- Ole se svým kamarádem Frankem jedou z NDR do Plzně na koncert punkové skupiny Die Toten Hosen, v Praze se potkají s Nancy, do které se Ole zamiluje. Po koncertě se rozhodnou přejít hranici do Bavorska, jsou přítomni ale chyceni.
- Výpravčího přepadá podivná mlha, zjevují se mu výjevy z temné minulosti Čechů, Poláků a Němců na Jesenicku: osídlování pohraničí, obsazení Sudet, transporty Židů, divoký odsun nebo události 50. let...
- Třicetiletý učitel uprchne z Prahy do současné německé metropole, aby tam založil hudební kapelu U-Bahn a našel svou dívku Katrin

Přiřad' k prózám jejich obsah

česká literatura

Literatura po roce 1989

Jaroslav Rudiš

Nebe pod Berlínem

Hospoda se ztrácí v kouři a Günter si objednává další pivo se sirupem, ze kterého by se každému českému pivaři udělalo šoufl už jen od pohledu. Katrin si myslí, že Češi jsou hrozně konzervativní (to si mimochodem myslí i Žeňa), ale že takoví asi musejí být, aby si uchovali identitu, že to jsou Islandané střední Evropy, že jsou ztraceni v moři okolních velkých národů, stejně jako je Island ztracen v severním Atlantiku. Spojuje nás to, že jsme malé národy, a ty si musejí uchovávat tradice. Teď nevím, jestli tohle řekla Katrin nebo Palacký. Günter ví, že tohle je zrada na pivo, ale sirupové pivo je dobré na nervy a žaludek, protože zelená uklidňuje. Říká, že neví, jestli jsou Češi konzervativní, že asi záleží kus od kusu, ale že mu Češi přijdou jako šikovný národ, a že všichni přece vědí, že Češi světu darovali plzeňské pivo, které pak okopírovaly všechny německé pivovary. Říkám, že Němci jsou taky šikovný národ, že nejoblíbenějším českým autem je škodovka, která je okopírovaný folksvagn, a že Češi mají k Němcům dobrý vztah, že bez nich by se nikdy nestali národem chalupářů, protože když Češi Němce po válce vyhnali, udělali si z jejich domů za pár korun víkendové hrady.

Vyznač v textu **vlastnosti Čechů**, jejich **vztah k Němcům**.
Formuluj tyto vlastnosti.

Zamysli se nad jinými vlastnostmi Čechů a jejich vztahem k Němcům.

RUDIŠ, Jaroslav: *Nebe pod Berlínem*. Labyrint, Praha 2002., s.91.

Zamysli se nad vlastnostmi Čechů a jejich vztahem k Němcům **česká literatura**

Literatura po roce 1989

Jaroslav Rudiš

Nebe pod Berlínem

Musel jsem odejít. Nevěděl jsem přesně proč a nevěděl jsem kam. Šel jsem si sbalit věci. Kytaru. A taky ladičku. Napsal jsem dopis, spíš pár řádků: Mějte se dobře. Ozvu se. Omlouvám se. Jedu pryč a tak, vytáhl jsem z kapsy nějaké peníze a položil je na stůl. Taky spořitelni knížku. Je začarovaná na heslo Elvis je mrtvý. To jsem jednou četl vyryté na záchodě v Bunkru, kam jsme chodili pařit se Žeňou a kde to ze začátku dobře šlapalo. Ženě se to líbilo. Elvis je mrtvý. Bunkr je mrtvý. Naše tehdejší kapela, co se jmenovala Drobny za búra, je taky mrtvá a brácha už nikdy jinou nezaložil, protože založil rodinu a tapetářskou firmu. Žeňa žije. Nebude sama. Možná proto utíkám. Že se toho bojím.

...
Zeptal jsem se, co je zajímavého v Berlíně. Ani jeden jsme nic nevykoumali. Nic, co by bylo zajímavější a přitažlivější než obyčejné věci jako staré mosty, pivo, jídlo nebo hezké holky, jen to, že v Praze vypadají stanice metra jako obřadní síně krematoria a v Berlíně jsou stanice úbanu různorodější – třeba romantické bavorské hrady, opuštěné bunkry nebo staré vykachličkové koupelny. Jako třeba právě Weberwiese.

...
Pancho Dirk si říká Pancho Dirk, protože chce být cool. Jeli jsme úbanem a Pancho Dirk si potřeboval urychleně odskočit, protože jsme zavítali do Café M, kde jsme probírali strategii naší kapely, pili pivo a koukali po holkách, které koukaly po nás, nebo spíš po něm.

...
„Nein?“ vyjekl Pancho Dirk a ještě více zrudnul. „Ani nějakou plechovku, třeba od coly? A nemohl byste mě pustit do tunelu? Já fakt nemůžu.“ „No... To teda ne. Teda za normálních okolností ne. Hlavně pozor na dráty. Co nejdál od vagonu!“ radil fira, když viděl, že v celém voze jsme jen dva. Boční dveře sykly. Pancho Dirk taky. Prohnul tělo do oblouku, rozepínal si poklopec, nějak mu to nešlo, zatracené knoflíky, vlak houkl a dal se do pohybu. Dveře se zavřely. „Kurva,“ zařval. Tím se mu ulevilo. Zeptal se: „Co že to má americký prezident v plánu s těma koňma?“ A odjel se domů převléknout. Já si dal kebab

RUDIŠ, Jaroslav: *Nebe pod Berlínem*. Labyrint, Praha 2002., s.5-10.

Vyznač v textu pasáže a slova, která jsou charakteristická pro způsob vyprávění.

Co je to stylizace mluvenosti a jak se v textu projevuje?

Na základě ukázky vysvětli název díla.

Charakterizuj hlavní postavu, v čem spočívá princip nomádství?

česká literatura

Literatura po roce 1989

Jaroslav Rudiš

Nebe pod Berlínem

Pancho Dirk ohlašuje písničku, kterou jsme o tom napsali. Jmenuje se Gagarin Pop.

Lítaj po nebi
divný rakety
Motaj se vopilý
Zmrazený na věky
V jedný pije Gagarin
V druhý Iggy Pop
Nemaj co na práci
A na Zemi maj plot

Já se přidávám v refrénu:
Každej nemůže bejt Gagarin
Ale proč to nezkusit
Každej nemůže bejt Gagarin
A rozrhat se na kusy
A pak nechám vazbit kytaru, holkám to musí rvát uši, nevím, jak
Katrin, ale Žeňa si při řvoucí
kytaře vždycky uši zacpávala. Měla ráda čisté písničky.
Melancholické, ale čisté.

A Pancho Dirk křičí:

Rocker hledá lásku

Ve vesmíru
Kosmonaut hledá krásu
Ve vesmíru

RUDIŠ, Jaroslav: *Nebe pod Berlínem*. Labyrint, Praha 2002., s.38.

Zhlédni krátkou ukázkou na
YOUTUBE

melancholická

zamilovaná

sebevědomá

punková

snová

veselá

Poslechni si píseň na Youtube, vlož do kruhu slova vystihující její atmosféru. K čemu slouží Dirkoví takovéto písně?

česká literatura

Literatura po roce 1989

Seznam použitých zdrojů

obrazové materiály:

Fotografie: Michael Werner

Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jaroslav_Rudis.jpg

textové materiály:

RUDIŠ, Jaroslav: *Nebe pod Berlínem*. Labyrint, Praha 2002.